

METODY PRACY – MOTYWOWANIE I WSPÓŁPRACA

Materiał został przygotowany na podstawie książki M. Harmin „Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki?”, Wydawnictwo Civitas, Warszawa 2005.

Poniżej prezentujemy opis kilku metod, które można wykorzystać pracując z uczniami w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

METODA Czytanie w parach

Opis: Uczniowie na zmianę odczytują głośno zadany tekst.

Cel: Ćwiczenie głośnego czytania.

Nauczyciel prosi uczniów, aby dobrali się w pary, a następnie głośno odczytywali fragmenty wskazanego tekstu. Kiedy ktoś będzie miał trudny dla niego tekst może poprosić drugą osobę o pomoc. Uczniowie sami decydują, ile ma wynosić fragment czytanego tekstu lub kiedy mają się zamienić rolami.

W przypadku ekonomii w praktyce mogą to być np. teksty aktów prawnych, czy też zagadnień ekonomicznych, czy nawet fragmenty artykułów prasowych dotyczące spraw gospodarczych w kraju i na świecie.

Po zakończeniu czytania tekstu uczniowie mogą udzielić odpowiedzi na pytania:

- *Porozmawiajcie na temat przeczytanego tekstu i odpowiedzcie na pytanie: Jakie jest wasze zdanie na ten temat?/Czy zgadzacie się ze zdaniem autora?*
- *Napiszcie w zeszyte dwa, trzy zdania podsumowujące przeczytany tekst.*
- *Który fragment tekstu waszym zdaniem był najważniejszy? Porozmawiajcie o tym w grupie, a następnie zapiszcie cytat w zeszyte. Podajcie przynajmniej jeden argument, dlaczego wybraliście ten, a nie inny fragment.*

Uwaga! Mimo, że metoda ta jest często stosowana w szkole podstawowej, to jednak w szkole ponadgimnazjalnej można ją zastosować szczególnie w przypadku tych źródeł, które uznamy za ważne w nauczonym przedmiocie.

METODA Zadania w grupach, zmiana grup

Opis: Uczniowie najpierw zastanawiają się nad problemem w małych grupach, a następnie zmieniają grupy.

Cel: Utrzymanie wysokiego poziomu zaangażowania uczniów podczas lekcji.

Metoda składa się z dwóch etapów.

Etap 1

Nauczyciel przydziela uczniom zadania (uczniowie pracują w parach lub małych grupach):

- *Wypiszcie te funkcje firm/NGO, które waszym zdaniem są najważniejsze.*
- *Wymieńcie trzy sposoby rozwiązania konkretnego problemu.*
- *Zapiszcie funkcje reklamy, które waszym zdaniem są najważniejsze.*

- Wymienić cztery sposoby działań, które będą świadczyć o tym, że znasz na czy polega analiza otoczenia przedsiębiorstwa/NGO.
- Wymieńcie waszym zdaniem najważniejsze wydarzenie ostatniego tygodnia.
- Wymieńcie trzy najważniejsze inwestycje w swojej gminie, które były w ciągu ostatnich 10 lat.

Następnie prowadzący wyznacza czas na rozwiązanie zadania, przy czym nauczyciel powinien pamiętać, że krótszy czas mobilizuje do natychmiastowego przystąpienia do pracy. Ponadto zadaniem nauczyciela jest uprzedzenie uczniów, że po wyznaczonym czasie będą musieli utworzyć nowe grupy i im zaprezentować to, co wypracowali w pierwszym zespole. Dlatego ważne jest, aby przygotowali notatki.

Etap 2

Po zakończeniu pracy w grupach uczniowie zmieniają zespoły i dzielą się refleksjami, które wypracowali w pierwszym etapie pracy. Przy czym aby utrzymać zaangażowanie uczniów, warto zachować szybkie tempo pracy, nie oznacza to jednak pomijania potrzeb uczniów i komfortu pracy. W podsumowaniu pracy nauczyciel może przeprowadzić dyskusję lub zebrać refleksje stosując **rundkę bez przymusu**.

Uwaga! W przypadku ważnych tematów można zastosować więcej etapów niż dwa. Ponadto każda z grup lub par może dyskutować na inny temat związany np. z ogólnym problemem.

METODA Różne warianty - prezentacje

Opis: Uczniowie w małych grupach szukają różnych rozwiązań problemu, a następnie na plakacie przedstawiają alternatywy poszczególnych wariantów i ich skutki. Na koniec wybierają jedno ich zdaniem najlepsze rozwiązanie.

Cel: Uczenie poszukiwania różnych rozwiązań danego problemu.

Nauczyciel stawia otwarte pytanie, na które można udzielić różnych odpowiedzi:

- *Jak możemy zmobilizować uczniów naszej szkoły do zaangażowania się w pracę na rzecz środowiska?*
- *W jaki sposób zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań grupy kolegów?*
- *W jaki sposób zwiększyć zyski firmy?*
- *Jakie działania może podjąć NGO na rzecz rozwoju aktywności społecznej?*
- *Jak można przeciwstawić się naruszaniu praw autorskich??*
- *Jakie działania władz lokalnych mogą wpłynąć na aktywność młodych ludzi na rzecz pracy w wolontariacie?*

Na specjalnie przygotowanej planszy, która składa się z czterech elementów, nauczyciel wyjaśnia sposób rozwiązania zadani. I tak:

- **u góry** – jasne przedstawienie problemu swoimi słowami,
- **po lewej stronie** – tyle racjonalnych możliwości rozwiązania problemu, ile uda się uczniom sformułować zarówno na podstawie własnych przemyśleń, lektur, rozmów z kolegami; przy czym takich rozwiązań ma być minimum trzy,
- **po prawej stronie**, obok każdej możliwości jej zalety i wady; zadaniem uczniów jest na tym etapie przedstawić nawet skutków dalekosiężnych,
- **u dołu planszy** – ogólny wniosek, czyli które rozwiązanie uważają za najlepsze.

Kurs internetowy „Młodzi Przedsiębiorcy - jak prowadzić projekty uczniowskie”

Przygotowane przez uczniów plansze są podpisane ich imionami i nazwiskami. Nauczyciel wywiesza je w widocznym miejscu sali lekcyjnej, w taki sposób, aby każdy mógł zapoznać się z pomysłami innych osób.

Po zapoznaniu się z poszczególnymi planszami nauczyciel zadaje uczniom pytania:

- *Czy dzięki temu ćwiczeniu „wpadli” na nowe pomysły?*
- *Czy ktoś zmienił zdanie na dany temat?*
- *Jakie jest najlepsze rozwiązanie danego problemu?*
- *Czego nauczyło was ćwiczenie?*
- *Czy można je zastosować kiedy staniemy przed jakimś trudnym problemem w życiu?*

METODA Najlepsze rozwiązanie - debata

Opis: Uczniowie w parach przygotowują argumenty „za” lub „przeciw” dotyczące kontrowersyjnego tematu, a następnie poszczególne dwójki siadają w taki sposób, że para „za” siada z parą „przeciw”. Uczniowie przedstawiają swoje argumenty, wyjaśniają je sobie wzajemnie lub też wypracowują wspólne stanowisko dla całej czwórki.

Cel: Uczenie zgłębiania kontrowersyjnych kwestii i otwartej wymiany poglądów.

Prowadząc debatę **najlepsze rozwiązanie** warto, aby na początku nauczyciel rozstrzygnął, czy będzie to debata, która ma charakter rozgrywki i zakończy się rezultatem wygrany – przegrany, czy będzie to zestawienie dwóch przeciwstawnych argumentacji. W pierwszym przypadku debata może doprowadzić do antagonizmów, zniekształcenia informacji, a nawet konfliktów w grupie, w drugim – będzie to bardziej twórcze podejście.

Propozycje tematów do debaty:

- *Czy należy zrezygnować z reklamy tradycyjnej, na rzecz e-reklamy?*
- *Czy należy wprowadzić dla wszystkich podatek liniowy?*
- *Czy należy znieść obowiązek rejestracji działalności gospodarczej?*
- *Czy Polska powinna wejść do strefy euro?*
- *Czy należy obniżyć podatki?*

Metoda może być rozłożona na następujące etapy:

- czas na przygotowanie argumentów,
- debata,
- wybór najlepszego rozwiązania.

Na podsumowanie pracy opisaną metodą nauczyciel może zastosować **rundkę bez przymusu**, ale także prosi uczniów o refleksje zarówno dotyczącą omawianej tematyki, jak i doświadczeń związanych z pracą **najlepsze rozwiązanie – debata**.